

Η μονιμοποίηση εκτάκτων και το «λιγότερο κράτος»

ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ ΣΤΑΓΚΟΥ

Την περασμένη εβδομάδα, η κυβέρνηση, η Βουλή των Ελλήνων, τα κόμματα απέδειξαν περίτρανα ότι στην Ελλάδα τα «παχιά» λόγια, τα ωραία, τα μεγάλα, τα δίδεν οράματα και γενικά «τα περόντια», που ανέξοδα μπορούν να «βαπτισθούν» με εικέτες, όπως «εκσυγχρονισμός», περισσεύουν. Τα υιοθετούν και τα επικαλούνται οι πάντες, προσθέτουν μάλιστα ότι αγωνίζονται εν ονόματί τους και γενικώς περιφέρονται προσπαθώντας να κοροϊδέσουν τόσο αυτούς που ακούν όσο και τους ίδιους τους εαυτούς τους. Το καλό, ή ίσως και το κακό, είναι ότι ο λαός, ορμώμενος από τη δική του πονηριά, την πείρα και τη σοφία, γνωρίζει ποια είναι η πραγματικότητα και σπεύδει να την εκμεταλλευθεί.

Την περασμένη εβδομάδα, λοιπόν, στο δεύτερο θερινό τμήμα της Βουλής, η υπουργός Εσωτερικών και Δημόσιας Διοίκησης, κυρία Βάσω Παπανδρέου, κατέθεσε σε σχετικό νομοσχέδιο τροπολογία, βάσει της οποίας προβλέπεται η μονιμοποίηση εκτάκτων υπαλλήλων του Δημοσίου, οι οποίοι προσλήφθηκαν είτε με σύμβαση ορισμένου χρόνου είτε με σύμβαση έργου, και είχαν παραμείνει στο Δημόσιο τουλάχιστον δύο χρόνια οι πρώτοι, και τρία οι δεύτεροι. Επί της ουσίας, ξεχάστηκαν όλες εκείνες οι διακηρύξεις του πρωθυπουργού κ. Κ. Σημίτη, ότι η βιομηχανία μετατροπής εκτάκτων υπαλλήλων σε μόνιμους του Δημοσίου θα σταματήσει, διότι προφανώς δεν ταιριάζει στα... σύγχρονα κράτη. Ξεχάστηκε, επίσης, η απειλή της αύξησης των δαπανών του Δημοσίου και, αντιθέτως, πρυτάνευσε η λογική του πολιτικού κόστους και του βολέματος των «δικών μας παιδιών», αν όντως είναι «παιδιά» του ΠΑΣΟΚ.

Η συνέχεια ήταν πολύ λιγότερο «εκσυγχρονιστική». Γιατί στο χορό των μονιμοποιήσεων μπήκαν τα κόμματα της αντιπολίτευσης και οι βουλευτές – συμπεριλαμβανομένου του κυβερνώντος κόμματος –, που ήθελαν κυρίως να πλειοδοτήσουν, ή απειλούσαν με καταψήφισμα, οπότε η κυρία Βάσω Παπανδρέου κατέφυγε στο μεγαλοφυές στρατήγημα της κατάθεσης της τροπολογίας την τελευταία ημέρα της κατ' άρθρον συζήτησης του νομοσχεδίου, που έτυχε να είναι και Παρασκευή, με αποτέλεσμα να βιάζονται όλοι οι πατέρες του έθνους, και όλα να γίνουν γρήγορα. Ταυτόχρονα, επειδή η Ν.Δ. και το ΚΚΕ πλειοδοτούσαν ασυστόλως ζητώντας τη μονιμοποίηση όλων των εκτάκτων του Δημοσίου για να ξεπεράσουν σε «εκσυγχρονισμό» την κυβέρνηση, η υπουργός Εσωτερικών μείωσε το όριο προϋπόθεσης στους 24 μήνες υπηρεσίας στο Δημόσιο και για εκείνους που είχαν προσληφθεί με σύμβαση έργου. Τελικά, η τροπολογία ψη-

φίσθηκε με τις ψήφους των βουλευτών του ΠΑΣΟΚ και του Συνασπισμού.

Αυτή είναι μια μικρή ιστορία «εκσυγχρονισμού» στην πράξη, και βεβαίως δεν διαφέρει από ανάλογες του '80, του '70, του '60, του '50. Τότε, όμως, η κυρίαρχη ιδεολογία δεν ήταν «λιγότερο κράτος». Τότε, η κυρίαρχη ιδεολογία ήταν το μεγάλο και κομματικό κράτος, του βολέματος στο Δημόσιο, του διορισμού ψηφοφόρων και «μημετέρων» με όλα τα μέσα. Το αποτέλεσμα ήταν βεβαίως η δημιουργία μιας απίστευτα ανίκανης κρατικής μηχανής, που χαρακτηρίζεται επιπλέον από ανευθυνότητα, διαφθορά και «επαρχιώτικη» αντίληψη και συμπεριφορά. Φυσικά, δεν είναι σε θέση μια τέτοια κρατική μηχανή να συνδράμει σε τίποτε την προσπάθεια της πολιτικής ηγεσίας, της οποίας ταυτόχρονα είναι και δημιουργήμα.

Σήμερα, λοιπόν, που η κυρίαρχη ιδεολογία είναι «λιγότερο κράτος» και υποτίθεται ότι την έχει ασπασθεί η κυβέρνηση, όπως και το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης, η μονιμοποίηση εκτάκτων υπαλλήλων του Δημοσίου τρέφει αίσθημα αναξιοπιστίας εις βάρος των πολιτικών. Όταν ενήλικοι προσλαμβάνονται με σύμβαση έργου, γνωρίζουν πολύ καλά ότι θα εργάζονται ώπου να ολοκληρωθεί το συγκεκριμένο έργο. Και όταν προσλαμβάνονται με σύμβαση ορισμένου χρόνου, γνωρίζουν ότι η σύμβασή τους παύει να ισχύει όταν λήξει ο συγκεκριμένος χρό-

νος. Αυτά παντού αλλού, εκτός από την Ελλάδα. Γιατί εδώ, οι έκτακτοι συμβασιούχοι προσέρχονται στο Δημόσιο γνωρίζοντας εκ των προτέρων ότι οι φωνές, οι διαμαρτυρίες, η υιοθέτησή τους από όλα τα κόμματα, συμπεριλαμβανομένου του κυβερνώντος, το πολιτικό κόστος θα οδηγήσουν με μαθηματική ακρίβεια στη μονιμοποίησή τους.

Ο αντίλογος είναι ότι, όταν το κράτος έχει συμπεριφερθεί ανάλογα σε προηγούμενους έκτακτους υπαλλήλους, πώς θα αδικήσει τους σημερινούς, όταν μάλιστα έχει ανανεώσει τη σύμβασή τους δύο και τρεις φορές. Ένα κράτος όμως έχει υποχρέωση να διατηρήσει την αξιοπιστία του και ταυτόχρονα να διδάξει στους πολίτες ότι δεν είναι ανεκτές οι εκβιαστικές πιέσεις, εκτός αν συμμετέχει από την αρχή στη συμπαιγνία και προβεί σε προσλήψεις εκτάκτων για να τους μονιμοποιήσει κάποια στιγμή, ακόμη και χωρίς να τους χρειάζεται. Αυτό όμως είναι ένα φαύλο κράτος, και ένα όχι σύγχρονο κράτος. Η κυβέρνηση οφείλει να εξηγήσει γιατί οι υπάλληλοι που είχαν προσληφθεί για να καλύψουν έκτακτες, ή προσωρινές, ανάγκες, τελικά, είναι απαραίτητοι διά βίου. Και αν οι ανάγκες δεν ήταν ούτε προσωρινές ούτε έκτακτες, γιατί οι συγκεκριμένοι υπάλληλοι δεν προσλήφθηκαν από την αρχή ως μόνιμοι.

